

«Ez banauzu ezagutzen, ez baduzu nire errealitatea ezagutzen, ez nauzu inoiz onartuko»

Euskal Herriko Elkarleen plaza da Bizipoza, elkarleen elkarlea. «Umekin edo umeen eskubideen alde lan egiten dugun elkarleak gara eta beti euskaraz lan egiten dugu. Horrek batzen gaitu», hasi da azaltzen Amaia Irazusta. Bizipozako talde eragileko kidea da, baita Pausoka elkarlekoa ere.

Guztira, egun, 35 elkarlek osatzen dute sarea. Bakoitzak bere errealitatea, bere beharrak eta zuloak dauzka, baina denak batzen dira «nahi eta helburu berdinen bueltan». Leire Elizegik, Bizipozako koordinatzaileak, zehaztu duenez, ideia nagusi bat da Bizipozaren motorra: munduak guztiontzat beharko luke. Baina, gaur-gaurkoz, ez denez denontzat, «pertsona guztien eskubide guztiak bermatuak izango dituen Euskal Herri inklusibo bat eraikitzea» jarri dute eginbehar.

Elkarte hauen helburu nagusietako bat jendarteak ikus ditzan da. Ikusi, ezagutu, haien errealitatea ulertu, haien egoerara lotu, jendarteratzen lagundu. Bide horretan josi dute «Gure Bizipoza, guztiona» dokumentala, hogeitun minuturen bueltako lana, eta elkarle bakoitzaren dokuweba, bizpahiru minuturen bueltako 33 mikrodokumental. Egunerokoan behar bereziagoak eta ugariagoak dituzten haurren eta familien azalean edota diskriminazio arriskuan dauden azalean jartzen laguntzen duten lanak dira. Oraintxe ari dira Euskal Herrian barna aurkezpen lanetan eta dagoeneko Bizipozaren web orrialdean ikus daitezke lan guztiak (www.bizipoza.eus).

LEIRE ELIZEGI ETA AMAIA IRAZUSTA

BIZIPOZAKO KOORDINATZAILEA ETA TALDE ERAGILEKO KIDEA

Batzuetan bizitzak zangotrabatu egiten zaitu. Gaixotasun bat ekartzen dizu parera, ezintasunen bat lotu, diskriminatua izateko arriskuan jarri, ulertzen ez zaituen jendarte batean paratu, zuloak egin. «Zergatik niri» fasea gaindituta, arazoak baino irtenbideak indartsuago ikusten dituzten 35 elkarle batzen ditu Bizipozak. Sare horren inguruko dokumental bat eta elkarle bakoitzari buruzko mikrodokumentalak osatu dituzte, jendartearen bistara ateratzeko.

Amagoia Mujika Telleria

Arena ekoiztetxeak josi du lana eta finantziarioa Dano-batgroup taldeak bultzatu du. «Egia esan proiektua hasieratik oso berezia izan da. Dano-batgroupek ‘Elkarrekin Eragin’ egitasmoa jarri zuen martxan eta kooperatibako bazkideei eman zien aukera proiektzio soziala duten proiektuak proposatzeko. 1.300 bazkideren artean erabaki zuten konpromiso soziala nola bideratu eta haiek aukeratu zuten Bizipozaren proiektua bultzatzea. Guretzat hori bera, bazkideek aukeratutako proiektua izatea, benetan berezia eta pozgarria da», zehaztu du Leire Elizegik.

MUNDUA, GUZTIONTZAT

Munduak guztiontzat beharko luke. Horixe, Bizipozaren motorra. Baina, noiz konturatzen da bat mundua ez dela guztiontzat? «Edozein arrazoi dela-eta desberdina sentitzen zarenean, mundua berdinentzat eraikia dagoela konturatzen zara. Molde horretan kabitzen ez zarenean, zure eskubideak urratu egiten dira eta hor hasten dira zure aldarrikapenak. Bizipozan elkartu gara urraketak horien arazoak desberdinak izan arren, eskubide horiek lortzeko bidea antzekoa delako. Batak bestearekin ikasi egiten dugu eta, gainera, batzuk besteekin elkartzen garenean, indartu egiten gara». Irazustak, garbi dauka.

Bizipozaren magalean batu diren elkarleak askotarikoak dira, tamaina desberdina dute, hutsune propioak, helburu jakinak, oztopo zehatzak. Baina, bidean topatu dira. «Gizartean dagoen gabezia baten ondorioz sortu gara elkarle guztiak, gure eskubideak urratuak izan direlako. Txikiak zein handiak

izan, garbi dugu bidea. Kasu gehienetan, erakundeek egin behar duten lana egiten dugu elkarleok, gure gain hartzen dugu zama hori, gure haurren eskubideak betetzea nahi dugulako. Eskubideak exijitzen ditugu, ez dugu karitaterik eskatzen», jarrailu du Irazustak.

Bada, hala ere, batzen dituen beste tasun bat. «Zuk ez duzu erabakitzen non eta nola jaio, zein genero izan edo sentitu, nor maitatu, gaixotasun bat izan edo ez... Horiek egokitu egiten zaizkizu eta ezin dituzu aukeratu, baina bai aukeratu dezakezu horien aurrean zein jarrera izan. Bizipozan elkartzen garen elkarleen ezaugarrietako bat hori da: jarrera positiboa dugu. Zailtasunak ditugu egunerokoan eta batzuetan haserretu egiten gara, baina saiatzen gara bizitzaren alde positiboari eusten, elkartzen eta aurrera egiten. Baikortasunetik egiten dugu lan eta hortik elkarlearen izena: Bizipoza», berriz, Irazustak.

Aniztasuna. Hitzetik hortzera dabilen hitza izanagatik, «gure mundu honetan aniztasuna kabiarazteko tresnarik» ez dagoela garbi dute Bizipozan. Hortik beren borroka.

«Orokorrean iruditzen zait desberdintasuna ez dugula erraz onartzen. Errazago eta erosoago moldatzen gara berdinen edo antzekoen artean. Baina aniztasunean bizi ahal izateko desberdintasunak onartu behar ditugu, hori da lehen urratsa».

Elizegik gehitu duenez, «desberdintasunak onartzeko lehendabizi ezagutu egin behar ditugu. Gure dokumentalaren eta dokuweben aurkezpenetan behin eta berriz errepikatzen ari den egoera da. Jendea hur-

biltzen zaigu esatera ez zituztela errealitate horiek ezagutzen. Askotan, ondo-ondoan izanagatik, ez ditugu errealitate desberdinak ezagutzen. Eta zerbait onartzeko, errespetatzeko, lehendabizi ezagutu egin behar da».

TRESNA OSO BALIAGARRIA

Horregatik, jendartean ikusgarritasuna beharrezkoa dutelako, dokumentalak eta dokuwebak arnasa emango dietela garbi daukate. Irazustaren esanetan, «tresna oso baliagarriak dira guretzako. Gure errealitatea plazaratzeko baliabide oso-oso aberatsa. Dokumental orokorra garrantzitsua da, guztiok gaudelako bertan eta elkar aberasten dugulako. Baina, gero, elkarre bakoitzari buruzko mikrodokumental horiek ere benetan baliagarriak dira elkarre bakoitzarentzat. Gaur bertan ikastola batean egon naiz Pausoka elkarre zer den azaltzen eta mikrodokumentala erabili dut horretarako. Tresna bikaina da guretzako eta gure kabuz ezingo genukeen egin. Elkarre bideratzen ditugun ekintza guztietan horixe da helburu nagusia: gerturatu zaitez eta ezagutu nazu. Izan ere, ez banauzu ezagutzen, ez baduzu nire errealitatea ezagutzen, ez nauzu inoiz onartuko».

«Behin errealitate horiek ezagututa, zure aukera da beste aldera begiratzea edo ez. Baina gure helburua da elkarre errealitatea ezagutzera ematea da, lehen lerrora ekartzea», gaineratu du Elizegik.

Bizipozako elkarre beren beharrak asetzeko lan eta borroka egiten dute egunez egun, baina bere ekite horretan, jendarte aberasten dute. «Adibidez, aniztasun funtzionala duten haurren kasuan,

Andoni CANELLADA | FOKU

«Orokorrean iruditzen zait desberdintasuna ez dugula erraz onartzen. Errazago eta erosoago moldatzen gara berdinen edo antzekoen artean. Baina aniztasunean bizi ahal izateko desberdintasunak onartu behar ditugu»

zalantza handienetako bat izaten da haur horiek ohiko eskoletan integratzea edo eskola berezietara bideratzea. Ohiko eskoletara joaten direnean, gainontzeko haurrekin batera, beren ingurukoei erakusten ari gara haurrok jendartearen parte direla, ez daudela apartatutako eskola berezi batean gordeta. Hori txikitandik lantzen baduzu, haur horiek helduak direnean kontuan izango dituzte aniztasun funtzionala duten haurrak. Zergatik? Ba beren egunerokoan presentzia izan dutelako. Ezagutza eta elkarbizitza bultzatu behar ditugu», iritzi dio Irazustak.

Adibidez, eskola kirolean, musika eskolan, kiroldegiko jardueratan edota udako eskaintzetan, haur guztientzako tokia al dago? «Aurkezpenetan askotan esaten diet hurrei. Zuen buruhaustea udan surfa edo arrauna aukeratu beharra

izaten da, ezta? Ba badira haur asko udako eskaintza horietatik kanpo geratzen direnak». Alegia, pareta asko daudela oraindik botatzeko.

Hori gutxi ez eta gaixotasun ezohikoak dituztenak edo aniztasun funtzionala dutenak behar dituzten terapiak ez dira inondik inora poltsiko guztien neurrikoak. «Askotan familiek ez dute baliabiderik beren haurren beharrak ase ahal izateko. Eta eskubideez ari gara. Haur horiek behar dituzten terapiak eskuratzeko eskubidea daukate eta familiek ez dute zertan ero moduan ibili behar zuloak tapatzen», gaineratu du Elizegik.

Familiek, gainera, buelta asko eman behar izaten dituzte, ate asko jo behar izaten dituzte eta burokraziaren izenean alferrikako buelta asko eman.

«Medikuntzan aurrerakuntza garrantzitsuak eman dira

eta haur horien bizi kalitatea hobetu egin da eta bizi itxaropena luzatu. Baina baliabideetan aurrerakuntzak ez dira medikuntzaren neurri berean eman eta hutsuneak gero eta nabarmenagoak dira», salatu du Irazustak.

Informazioa, esperantza, zerbitzuak, normalizazioa, integrazioa, sentsibilizazioa, pazientzia, hormak hausteko indarra. Dokumentalean eta mikrodokumentalean behin eta berriz entzuten diren hitzak dira, esaten dituztenen ahotan sinesgarritasun zorrotza hartzen dutenak.

«Nire helburua, Pausoka, elkarre bezala, desagertzea da. Helburua da erakunde publikoek gure beharrak asetzea eta guztiok kabitze moduko mundua eraikitzea. Hori ziurtatuta balego, ez genuke existitu behar», bukatu du zorrotz Amaia Irazustak.

Bizipoza, Euskal Herriko elkarten plaza

ASPANIF

Erbi ezpaindun edo ahosabai hautsia duten haurren familien elkarte. Patologia ezezaguna da eta familiak babestea eta informatzea da helburua.

BIHOTZEZ

Sortzetiko kardiopatia duten hurrek, gazteek eta euren familiek osatzen dute. Bihotz desberdinarekin jaio direnen bizi kalitatea hobetzea da erronka.

ETIOPIA UTOPIA

Tigray eskualdeko eta hedaduraz Etiopiako biztanleen bizi baldintzak hobetzeko lanean ari dira. Genero, hezkuntza edota osasun arloetan ari dira.

AFESTTA

Tourette sindromea daukatenek eta beren familiek osatua. Sindrome zaila da, kronikoa eta sendabiderik gabea. Ulertuak eta onartuak izatea da helburua.

SANFILIPPO

Sanfilippo sindromea pairatzen duten haurren, senideen eta lagunen elkarte. Familiak babestu, bizi baldintzak hobetu eta ikerkuntza bultzatzen dute besteren artean.

Zenbait elkartetako kideak. Lehen pertsonan kontatu dute beraien errealitatea mikrodokumentaletan. GAUR8

PAUSOKA

Behar bereziak dituzten haurren gurasoek osatutako elkarte. Diziplina anitzeko errehabilitazio terapiak bultzatzen dituzte. Integrazioa dute erronka.

GURE SEÑEAK

Gaixotasun arraro bat edo ezintasun handia pairatzen duten neska-mutiei eta familiei babesa eta laguntza eskaintzeko elkarte. Egunerokoa errazten saiatzen dira.

INTEGRAZIO BATZORDEA

Seaskan ahalmen urria duten hurrei eta familiei laguntza emateko elkarte. Euskarazko ikastola eskaini nahi diete, dituzten mugei hizkuntzarena ez gehitzeko.

DRAVET

Dravet sindromea edo antzeko patologiak dituzten pazienteen elkarte. Gaixotasun gogorra da, krisiak larriak dira eta edozein unetan etor daitezke.

KALE DOR KAYIKO

Herri baten sustapena ume eta gazteengandik hasten delako, Kale Dor Kayiko etorkizuneko ijitoak dira. Horretan dabilta 1989tik, ijitoen eskubideen alde.

MINDARA

Pertsona ezberdinak berdinak sentitzen diren tokia. Oarsoaldean aritzen da lanean, kirol egokitu, jarduera fisiko inklusibo, aisialdi eta formakuntza arloetan.

GURE NAHIA

Gaixotasun arraroa duten hurrei laguntzeko elkarte da. Familiak babestea, laguntza eskaintzea eta terapiak topatzea da helburua.

ARNASA

Fibrosi kistikoa dutenen eta euren senideen Gipuzkoako elkarte. Xede nagusia bai fibrosi kistikoa dutenen bai ingurukoen bizi kalitatea hobetzea da.

AGIPASE

Familia krisietan laguntzeko elkarte. Ohiko familia tradizionalei zein sortzen ari diren familia eredu berriei laguntzea da helburu nagusia.

JUNEREN HEGOAK

Lagun talde batek jositako boluntario sarea da. Gaixotasun larriak dituzten edota egoera zaurgarrian daudenei babesa eta laguntza eskaintzen die.

ADEMGI

Esklerosi anizkoitza duten pertsonen eta hauen senideen bizi-kalitatea hobetzea du helburu nagusia. Gaixotasun gogorra da eta bide latz hori samurtzea da asmoa.

ULERTUZ

Bizkaiko Haur Gorren Familia eta Lagunen Elkartea. Entzumen urritasuna duten neska-mutilei eta beren familiei laguntzen diete, dauden hutsuneak bete nahian.

BEROA

Gipuzkoako Harrera Familien elkartea. Arrazoi ezberdinengatik beraien familia biologikoarekin bizi ezin diren adingabeentzat babes sarea josi dute.

Elkarteetako familien eguneroko bizitzaren parte bat jaso dute dokumentalean. GAUR8

CHERNOBILEN LAGUNAK

Txernobyleko zentral nuklearreko hondamendiaren ondorio erradioaktiboak jasaten ari diren umeen osasuna hobetzea da helburua.

HIRU HAMABI

Garuneko kaltea jasan duten adin txikikoen familiek osatua. Haurrek eta beren familiek dituzten zailtasunak samurtzea da helburu nagusia.

GIZAKIEN LURRA

Nazioarteko sare baten baitan, ehun proiektu baino gehiago bultzatzen ditu, hiru gunetan banaturik: babesa, ama eta haurren osasuna, eta haurren eskubideak.

GKEF

Gipuzkoako Kirol Egokituen Federazioa. Helburu nagusia kirol eta jarduera fisiko egokitua eta inklusiboa sustatzea eta antolatzea da. Pertsona orok kirola egiteko eskubidea izan dezan.

NAIZEN

Araba, Bizkai, Gipuzkoa eta Nafarroako adin txikiko transexualen familiak biltzen dituen elkartea da. Informazioa ematea, babesa eskaintzea, elkar laguntzea eta jendartea sensibilizatzea da asmoa.

BANAIZ BAGARA

Etorkinentzat eta ikasteko behar bereziak dituzten kolektiboentzat euskara ikastaroak eskaintzen ditu. Batez ere lanerako behar dituzten euskarazko gaitasunak lantzen dituzte.

GUZTIOK

Bortzirietako elkartea. Behar bereziak edota une jakin batean behar berezi bat duten Bortzirietako umeen beharrak asetzeko sortua, zonaldean ez dauden terapiak eta zerbitzuak eskaintzen ditu.

ASPA NOVAS

Bizkaiko haur minbizidunen gurasoen elkartea. Haur minbiziaz kaltetutako familien kalitatezko arreta bermatzeko lan egiten du, diagnosiaren lehen unetik babesa, laguntza eta baliabideak eskainiz.

BIAK BAT

Altsasun sortua 2011n. Helburua, animaliek lagundutako esku hartzeen bidez, aniztasun funtzionala duten edo zailtasun sozialean dauden pertsonen ongizatea hobetzea da.

OPORRAK BAKEAN

Haur sahararren harrera sarea. Udako oporretan, 10 eta 12 urte bitarteko saharar haur errefuxiatuak familia euskaldunetan edo udalekuetan izatea ahalbidetzen du.

DOWN SINDROMEAK

Adimen urritasuna duten pertsonen bizi kalitatea hobetzea da fundazioaren xedea. Programa berritzaileak garatzen dira, gizarteratzea eta gizartean parte hartzea errazteko.

NDANK NDANK

Talde misto bat da, familia eta lagun senegaldar eta euskaldunetz osatua. Bi helburu nagusi dauzka: kulturartekotasuna eta garapenerako lankidetzak. Bergaran zein inguruko herrietan aritzen dira.

GEHITU

Euskal Herriko Lesbiana, Gay, Transexual, Bisexual eta Intersexualen Elkartea. Eskubideak ziurtatzeko, sexuafektibitatea garatzeko eta orientazio sexualean laguntzeko lan egiten dute.

SUPER H

Super H superheroi bat da, eta xede nagusi bat du: gaitz arraro eta onkologikoen ikerketan laguntzea eta egoera horretan dauden haur eta familiei laguntzea.

UME ALAIA

Adopzio familien elkartea. Helburu nagusia haurraren babesa da, adopzioa ulertuz, familia bat izateko adingabeak duen eskubidea gisa. Familia eredu horren beharrak asetzea da xedea.

ASPA NOGI

Gipuzkoako haur minbizidunen guraso elkartea, minbizia duten adingabekoei eta bere familiei arreta osoa eskaintzea du xede, bai ospitalean eta bai kanpoan.

AMPGYL

Gay, Lesbiana, Bixesual eta Transexualen Gurasoen Elkartea. Helburua beren seme-alaben errealitateak ezagutu, ulertu eta sorturiko diskriminazio egoeren kontra egitea da.